

Zaključci CK SKJ o uzrocima i posledicama neprijateljske i kontrarevolucionarne delatnosti na Kosovu

Centralni komitet Saveza komunista Jugoslavije je, na svojoj 20. sednici, održanoj 7. maja 1981. godine, imajući u vidu i rasprave koje su vođene u PK SK Kosova i CK SK Srbije, Predsedništvu CK SKJ i Predsedništvu SFRJ i drugim organima i organizacijama Federacije, SAP Kosova i SR Srbije, razmatrao uzroke i posledice neprijateljske i kontrarevolucionarne aktivnosti na Kosovu i zadatke Saveza komunista Jugoslavije i svih organizovanih socijalističkih snaga i, u vezi s tim, doneo sledeće zaključke:

Centralni komitet SKJ prihvata ocene i stavove sadržane u referatu predsednika Predsedništva CK SKJ i u materijalu pripremljenom za sednicu.

Centralni komitet konstatuje da su preduzete mere za sređivanje stanja na Kosovu bile neophodne.

Na osnovu referata, materijala i svestrane rasprave Centralni komitet je ocenio da je cilj neprijateljske i kontrarevolucionarne akcije na Kosovu rušenje ustavnog poretka, ugrožavanje integriteta i suvereniteta SFRJ, razbijanje bratstva i jedinstva ravnopravnih naroda i narodnosti i direktan napad na socijalističko samoupravljanje i nesvrstanu politiku, dakle, na osnovne tekovine naše socijalističke revolucije. Kontrarevolucionarne akcije vode se sa pozicija albanskog nacionalizma i iredentizma. Neprijatelj nastoji da tim putem destabilizuje SFRJ i oslabi njen ugled u svetu. Te akcije su delo neprijatelja koji, povezan sa reakcionarnim krugovima van naše zemlje, deluje na Kosovu.

S obzirom na karakter neprijateljske delatnosti Centralni komitet i njegovo Predsedništvo moraju i dalje da prate situaciju, produbljuju saznanja i deluju aktivno i dugoročno na prevazilaženju sadašnjeg stanja i normalizovanju prilika na Kosovu.

Za efikasno delovanje treba što pre izgraditi platformu i akcioni program organizovanih socijalističkih snaga na Kosovu za dalje učvršćivanje i razvoj dosadašnjih dostignuća opštedruštvenog i ekonomskog razvitka na osnovu socijalističkog samoupravljanja i za uspešno političko i društveno-ekonomsko prevazilaženje sadašnjih slabosti i uzroka koje je neprijatelj iskoristio.

Centralni komitet ocenjuje da je za konsolidovanje stanja na Kosovu neophodna puna budnost i mobilnost. Očuvanje tekovina naše socijalističke revolucije i teritorijalnog integriteta SFRJ zahteva energično i odgovorno delovanje komunisti u svim institucijama našeg sistema, a posebno društveno-političkim organizacijama u svim sredinama, da se efikasnim merama onemogućava i iskorenjuje svako neprijateljsko i nacionalističko delovanje.

Centralni komitet izražava puno poverenje da će se komunisti, radni ljudi i građani svih naroda i narodnosti, kao i rukovodeći organi Kosova odlučno zalagati za prevladavanje nastalog stanja i usmeriti napore ka daljem društveno-ekonomskom i svestranom socijalističkom samoupravnim razvoju SAP Kosovo.

Težište idejno-političke akcije Saveza komunista Kosova i drugih subjektivnih snaga mora biti na odlučnom obračunu sa albanskim nacionalizmom i iredentizmom. U tom cilju Savez komunista treba energično da nastavi ofanzivnu akciju uz istovremenu otvorenu kritičku analizu sopstvenih slabosti, koje su se ispoljavale u nebudnosti, oportunizmu, kolebanju i pasivnosti. Iskustva u vezi sa događajima na Kosovu zahtevaju od SKJ kritičku analizu ozbiljnih slabosti u razvoju samoupravljanja, jer nacionalizam izrasta i na našim političkim slabostima i tehnobirokratskim i etatističkim pojavama i odnosima, koji interes svoje organizacije udruženog rada i društveno-političke zajednice vide u vlastitom monopolu, u zatvaranju, u odbrani parcijalnih interesa, odlučivanju u uskim krugovima, umesto pune otvorenosti i dohodovnog povezivanja. Time će jačati idejno-političko i akciono jedinstvo i na toj osnovi diferencijacija na svim nivoima, u svim društveno-političkim i drugim samoupravnim organima i organizacijama.

Centralni komitet posebno naglašava potrebu kritike i samokritike, kao i utvrđivanja lične odgovornosti onih nosilaca društvenih funkcija, posebno u rukovodstvima Saveza komunista, koji su svojim neodgovornim radom, nebudnošću, oportunizmom i na drugi

način omogućili delovanje nacionalističkih, iredentističkih i drugih antisocijalističkih i antisamoupravnih snaga.

Od posebnog je značaja odgovornost svih komunista u zemlji da se bore protiv nacionalizma u sopstvenoj sredini.

To će olakšati sprovođenje zadataka koji stoje pred Savezom komunista Kosova u borbi protiv albanskog nacionalizma i iredentizma kao i protiv drugih nacionalizama.

Centralni komitet ističe da se zbivanja u jednoj republici ili pokrajini tiču svih, i da se duboko odražavaju na stanje u celoj zemlji. Zato organi Saveza komunista u republikama i pokrajinama snose odgovornost ne samo za stanje u sopstvenoj sredini, i pred Savezom komunista u svojoj republici ili pokrajini, već i pred Savezom komunista Jugoslavije.

Centralni komitet ističe da je iskustvo, i na primeru događaja na Kosovu, potvrdilo da Savez komunista ne može uspešno rešavati složene probleme razvoja zemlje, ako svoju političku akciju ne ostvaruje u okviru širokog fronta socijalističkih snaga neposrednim angažovanjem radničke klase, radnih ljudi i građana — u Socijalističkom savezu, Savezu sindikata, Savezu socijalističke omladine, u okviru celog našeg samoupravnog društveno-ekonomskog sistema.

U cilju doslednog ostvarivanja odredaba Ustava SFRJ, Ustava SR Srbije i ustava socijalističkih autonomnih pokrajina — Centralni komitet SKJ smatra da je potrebno razmotriti iskustva i probleme u ostvarivanju zajedništva na osnovama izgradnje socijalističkih samoupravnih odnosa, kao i sa stanovišta ustavnih funkcija Federacije, SR Srbije kao republike i socijalističkih autonomnih pokrajina koje su sastavni deo SR Srbije i konstitutivni elementi Federacije.

Nacionalističke i iredentističke parole o »republici« Kosovo moraju se odlučno razobličiti kao napad na revolucionarne tekovine — ustavno uređenje SFRJ, na interese i jedinstvo naroda i narodnosti Kosova i SR Srbije, u čijem su sastavu socijalističke autonomne pokrajine.

Radi ostvarivanja politike ekonomske stabilizacije na Kosovu, kao i u celoj zemlji, neophodno je pomoći i odgovorno se odnositi prema normalnom odvijanju proizvodnje na Kosovu i ekonomskim merama još više podsticati udruživanje rada i sredstava kosovske privrede sa privredom drugih republika i SAP Vojvodine, na samoupravnim osnovama.

U idejnoj i političkoj aktivnosti Saveza komunista i drugih društveno-političkih organizacija Kosova, kao i u celoj zemlji, neophodno je više isticati i realno prikazivati ukupne rezultate raz-

voja i postignuti napredak, kao i solidarnost jugoslovenske zajednice. Potrebno je samokritičnije sagledati sopstvene slabosti u razvojnoj politici, u samoupravnom povezivanju i udruživanju, u organizaciji rada, produktivnosti, korišćenju kapaciteta, radnoj disciplini, ekonomičnosti poslovanja, itd.

Moraju se preduzeti mere za blagovremeno i potpunije informisanje građana i radnika albanske narodnosti u svim krajevima Jugoslavije. Ne smeju se, niukom vidu, dozvoliti izrazi nepoverenja, ili nacionalistički ispadi, prema pripadnicima albanskog naroda.

S obzirom na težinu situacije na Univerzitetu i u srednjim školama na Kosovu, neophodno je izvršiti kritičku analizu sistema vaspitanja i obrazovanja, kadrovske politike, kao i udžbenika, pre svega sa idejno-političkog i pedagoškog aspekta. Nastavljajući intenzivni idejno-politički rad sa nastavnim kadrom, studentima i školskom omladinom treba preduzeti mere da se struktura studenata i učenika uskladi sa realnim društvenim potrebama, kako bi se uspešnije rešavao problem zapošljavanja mladih koji završavaju školovanje.

Polazeći od složene i ozbiljne situacije na Kosovu, kao i od činjenice da neprijatelj nastavlja sa novim oblicima kontrarevolucionarne i subverzivne aktivnosti potrebno je jačati odbranu i društvenu samozaštitu. Službu bezbednosti treba kadrovski, organizaciono i tehnički ojačati i osposobiti za uspešnije vršenje svojih zadataka; više aktivirati i brže osposobljavati komitete za odbranu i društvenu samozaštitu na svim nivoima, kako bi na taj način jačali opštu budnost i bezbednost i, u izvršavanju zadataka društvene samozaštite, što masovnije uključili radne ljude i građane, naročito omladinu.

Kao iskustvo iz ovih događaja, Centralni komitet ističe potrebu šireg, potpunijeg i blagovremenog političkog informisanja unutar SK i javnosti, kako bi se postigla puna mobilnost radnih ljudi i građana.

Od dugoročnih zadataka Saveza komunista Jugoslavije u vezi sa događajima na Kosovu — osim stalnog praćenja razvoja situacije, analiziranja stanja, uzroka i posledica tih događaja, Centralni komitet ističe značaj razvojnih problema SAP Kosovo. Donet je Društveni plan Jugoslavije i dogovor o politici i podsticanju bržeg razvoja privredno nedovoljno razvijenih republika i najbržeg razvoja SAP Kosova u kojem su, u skladu sa već utvrđenom politikom o najbržem razvoju SAP Kosovo, osigurana veća sredstva za SAP Kosovo u ukupnim sredstvima za brži razvoj nedovoljno razvijenih republika i SAP Kosovo. U pripremi je i dogovor o poseb-

nim merama za ostvarivanje najbržeg razvoja SAP Kosovo, čije donošenje treba ubrzati. Sve to zahteva da pripreme i donošenje Društvenog plana razvoja SAP Kosovo za period 1981—1985. godine, zajedničkim naporima odgovarajućih organa SAP Kosovo, SR Srbije i Federacije, treba ubrzati, koristeći pri tom iskustva i pouke iz dosadašnjeg perioda. Pri tom treba pokloniti posebnu pažnju razvoju proizvodnih kapaciteta koji će što pre dati dohodak i omogućiti veće zapošljavanje, kao i pitanjima proizvodno-poslovnog povezivanja na dohodovnoj osnovi između organizacija udruženog rada Pokrajine i organizacija udruženog rada čitavog područja zemlje.

Stabilizacija prilika na Kosovu nije moguća bez potpuno otvorenog i revolucionarnog suočavanja sa nizom slabosti u samom Savezu komunista. Na osnovu datih ocena i jasne platforme nužno je nastaviti smelu raspravu i svestranu političku analizu kontrarevolucionarnih zbivanja i ponašanja članova Saveza komunista u toj situaciji i na toj osnovi obezbediti odgovarajuću kadrovsku politiku.

Predsedništvo CK SKJ kao i drugi organi SKJ, treba da kritički analiziraju sadržaj i metod svog rada i da se brže oslobađaju formuske zatvorenosti i drugih slabosti. Njihova efikasnost postaje bitan uslov funkcionisanja celokupnog političkog delegatskog sistema. Dosledno sprovođenje principa demokratskog centralizma i kolektivnog rada i odgovornosti osnovna je pretpostavka efikasnosti rada Saveza komunista.

Ispoljene slabosti u Savezu komunista i drugim društveno-političkim organizacijama za vreme događaja na Kosovu pouka su i upozorenje za čitav Savez komunista Jugoslavije, prvenstveno centralne i pokrajinske komitete SK da svako, u svojoj sredini vodi odlučnu idejno-političku akciju protiv antisamoupravnih i antisocijalističkih tendencija, za dalji razvoj socijalističkog samoupravljanja, ostvarivanja politike stabilizacije, jačanja uloge i jedinstva radničke klase Jugoslavije, bratstva, jedinstva i socijalističkog zajedništva naroda i narodnosti i jedinstva u SKJ.

Organi i organizacije Saveza komunista Jugoslavije treba da preispitaju dosadašnju praksu i sposobnost svake organizacije SK da, kao borbene organizacije revolucionarne akcije, spremno deluju u svakoj i najsloženijoj situaciji.